

Dotyczy: Petycji złożonej do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie podjęcia środków przeciwdziałających nadużyciom praktyk absolwenckich jako formy zatrudnienia.

Szanowny Panie,

w nawiązaniu do złożonej w dniu 21.09.2020 r. petycji do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie podjęcia środków przeciwdziałających nadużyciom praktyk absolwenckich jako formy zatrudnienia, chciałabym podziękować za zwrócenie uwagi na sytuację młodych osób na rynku pracy oraz osób dopiero wchodzących na ten rynek, korzystających z praktyk absolwenckich.

Odnosząc się do poruszonej w petycji kwestii oferowania osobom młodym nieodpłatnych praktyk absolwenckich, należy podkreślić, iż młodzi ludzie mają wybór i możliwość korzystania z różnych ofert zdobywania doświadczenia zawodowego i nie są skazani na bezpłatne praktyki.

Młode osoby bezrobotne mogą na przykład korzystać ze staży, o których mowa w art. 53 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, realizowanych przez powiatowe urzędy pracy. Staże te mają charakter odpłatny, ponieważ w trakcie stażu uczestnikom wypłacane jest stypendium.

Należy także zauważyć, że istnieje i rozwija się świadomość pracodawców co do konieczności zapewnienia młodym osobom wysokiej jakości staży i praktyk, w tym zagwarantowania wynagrodzenia. Jako przykład wskazać można inicjatywę Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Kadrami, które wraz z partnerami opracowało i zatwierdziło Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk wykorzystywane przez zrzeszone w PSZK firmy. Ramy te, będące pozalegislacyjną społeczną inicjatywą, mają na celu wyznaczanie najwyższych standardów

w zakresie realizacji staży i praktyk w firmach, zakładają, iż program praktyki/stażu trwający dłużej niż 1 miesiąc jest obligatoryjnie płatny.

Trudno nie zgodzić się z postulatem, aby generalną zasadą była odpłatność za świadczoną pracę w ramach różnego rodzaju praktyk i staży odbywanych na wolnym rynku. Należy jednak pamiętać o celu praktyki określonym w art. 1 ust. 2 ustawy o praktykach absolwenckich jako ułatwienie uzyskiwania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy. Powstaje zatem wątpliwość, czy całkowite usunięcie możliwości odbycia bezpłatnej praktyki nie zaszkodzi potencjalnym praktykantom, ponieważ mogą być oni w ten sposób zupełnie pozbawieni możliwości zdobycia doświadczenia nabycia kompetencji zawodowych w niektórych firmach lub instytucjach. Należy także zwrócić uwagę, że zgodnie z ww. ustawą, umowa o praktykę absolwencką nie może być zawarta na okres dłuższy niż 3 miesiące.

Jednocześnie chciałabym podkreślić, że młodzież jest obiektem szczególnego zainteresowania ministra właściwego ds. pracy, który na bieżąco monitoruje problem bezrobocia młodych ludzi oraz podejmuje działania na rzecz poprawy sytuacji tej grupy bezrobotnych. Osoby młode mogą na bieżąco korzystać, na zasadach ogólnych, z szerokiego spektrum wsparcia określonego w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także wziąć udział w formach wsparcia dedykowanych wyłącznie osobom młodym oraz pracodawcom zatrudniającym osoby młode.

Ważną inicjatywą na rzecz osób młodych jest niewątpliwie, koordynowane przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii, wdrażanie Gwarancji dla młodzieży w Polsce. Gwarancje dla Młodzieży (GdM) to skierowany do państw członkowskich Unii Europejskiej postulat zapewnienia młodym ludziom w wieku do 25 lat - którzy nie mają zatrudnienia, ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu (tzw. grupa NEET) - dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu 4 miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub utraty pracy. Przedstawiony został on w *Zaleceniu Rady Unii Europejskiej w sprawie ustanowienia Gwarancji dla Młodzieży* (2013 C 120/01), w dniu 22 kwietnia 2013 r. Zalecenie to zostało zastąpione zaleceniem Rady UE z 30 października 2020 r. w sprawie pomostu do zatrudnienia – wzmocnienia gwarancji dla młodzieży (2020/C 372/01). Elementem realizacji GdM w Polsce było skrócenie w maju 2014 r. (wraz z innymi zmianami legislacyjnymi wprowadzonymi wówczas poprzez kompleksową nowelizację ustawy o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*) czasu, w którym publiczne służby zatrudnienia zobowiązane są do przedstawienia oferty pracy lub działań aktywizacyjnych osobie do 25 roku życia z 6 do 4 miesięcy (zgodnie z ww. wymogiem *Zalecenia Rady UE*). Od

początku 2016 r. program GdM w Polsce rozszerzony został na wszystkie młode osoby do 30 roku życia.

Realizacja GdM w Polsce opiera się na funkcjonowaniu 4 podstawowych filarów wsparcia dla młodych osób:

- Urzędów pracy (szeroki wachlarz form aktywizacji zawodowej, podnoszenia kompetencji, wspierania przedsiębiorczości oraz zachęt zatrudnieniowych dla pracodawców).
- Ochotniczych Hufców Pracy (działania edukacyjne i wychowawcze jednostek OHP oraz projekty aktywizacji zawodowej).
- Projektów wyłanianych w konkursach na szczeblu centralnym i regionalnym (projekty wyłania na szczeblu centralnym Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii – wcześniej Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a na poziomie regionalnym Wojewódzkie Urzędy Pracy).
- Programu pożyczkowego „*Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie*” realizowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Z wdrożonych w ramach GdM instrumentów wsparcia w Polsce w okresie 2014 – I poł. 2020 r. skorzystało ok. 5 mln młodych osób.

Na potrzeby kolejnej edycji GdM opracowywane są obecnie w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii założenia nowego systemu wdrażania i analizowane nowe podejścia, w tym także dotyczące zapewnienia wysokiej jakości staży i pokrewnych form wsparcia.

Mam nadzieję, że przedstawione powyżej informacje i wyjaśnienia zostaną uznane za satysfakcjonujące i wyczerpujące.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. z 2018 r. poz. 1244).
2. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409).

Z poważaniem

Ewa Flaszyńska
Dyrektor
Departamentu Rynku Pracy
[podpisano elektronicznie]